

همکاران محترم بخوانند

دستورالعمل استفاده از کتاب‌های کار ۵ بعدی دکتر آی کیو

همکار گرانقدر - سلام

کتاب‌های ۵ بعدی دکتر آی کیو، نسل پیشرفته‌ی کتاب‌های کار به شمار می‌روند. لازم است قبل از معرفی این کتاب‌ها به دانش‌آموزان، با محتوا و شیوه‌ی استفاده از آن‌ها آشنا شوید.

● **بعد اول - درسنامه:** آموزش کامل مفاهیم کتاب درسی در ابتدای هر جلسه، باعث می‌شود تا شما دبیر گرامی، ضمن داشتن طرح درس مورد قبول، در کوتاه‌ترین زمان ممکن به بالاترین بازدهی در تدریس خود دست یابید. ضمن این‌که به‌پای قرائت درسنامه و ایماً نسیفه‌برداری‌های ناقص دانش‌آموزان، زمان بیشتری از کلاس درس را می‌توانید به حل تمرین‌های بیشتر بپردازید. لازم به ذکر است، در برخی کتاب‌های پایه‌ی اول دبستان، به دلیل پایین بودن سطح سواد فونداری دانش‌آموزان، از ارائه‌ی درسنامه‌های کتبی پرهیز شده و به آموزش شفاهی در سایت دکتر آی کیو بسنده شده است.

● **بعد دوم - کار در کلاس:** به جرأت می‌توان گفت که تمرین‌ها و پرسش‌های بدون پاسخ کتاب‌های دکتر آی کیو از لحاظ تنوع و گوناگونی بی‌نظیر هستند. شما همکار گرامی می‌توانید از تمرین‌های بدون پاسخ پس از درسنامه‌ها که معمولاً با نام کار و تمرین ارائه شده‌اند، جهت کار در کلاس استفاده نمایید.

● **بعد سوم - آمادگی تیزهوشان:** با پیشرفت سطح آموزش دانش‌آموزان در سال‌های اخیر، این نیاز احساس شد تا قسمتی از کتاب‌های دکتر آی کیو جهت آمادگی دانش‌آموزان تیزهوش طراحی شود. علاوه بر این، سطح کلی تمرین‌ها و پرسش‌های بدون پاسخ کتاب در حدی است که به فوبی سطح انتظار دبیر و دانش‌آموز برتر را اغنا کند.

از آن‌جا که پرسش‌های آزمون‌های آزمایشی رایج در کشور و آزمون‌های ورودی مدارس خاص، اغلب در قالب تست و پرسش چهارگزینه‌ای طراحی می‌شوند، پرسش‌های بخش آمادگی تیزهوشان را به صورت چهارگزینه‌ای طراحی کرده‌ایم تا دانش‌آموزان عزیزمان با شیوه‌ی پاسخ‌گویی به پرسش‌های چهارگزینه‌ای نیز آشنا شوند. برپه‌ی است در پایه‌ی اول دبستان، به دلیل سطح پایین سواد فونداری دانش‌آموزان و کم بودن اهمیت پرسش‌های چهارگزینه‌ای، این مورد، از کتاب‌های دکتر آی کیو حذف شده است.

● **بعد چهارم - کار در منزل:** در انتهای کتاب، به تعداد درس‌ها و جلسه‌ها، کاربرگ‌های مروری، جهت کار در منزل دانش‌آموزان طراحی شده است. دانش‌آموزان می‌توانند پس از حل کاربرگ هر جلسه، آن را از خط برش تعبیه شده، قیچی کرده و جهت تصحیح به شما دبیر و همکار گرامی تمویل نمایند.

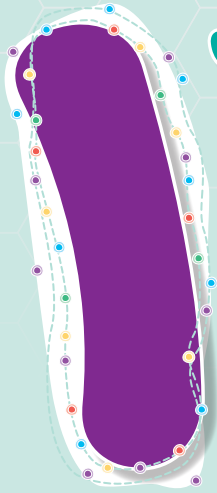
● **بعد پنجم - آموزش تصویری:** بدون شک مهم‌ترین و منمصر به فردترین ویژگی کتاب‌های دکتر آی کیو، مجهز بودن این سری از کتاب‌ها به آموزش تصویری در سایت اختصاصی www.DriQ.com می‌باشد. دانش‌آموزان می‌توانند بنا به تشفیص شما دبیر گرامی، قبل از ورود به کلاس، تدریس جلسه‌ی موردنظر را در سایت دکتر آی کیو دنبال کنند تا با حضور ذهن و دانش نسبی در کلاس شما حاضر شوند. علاوه بر این، چنان‌چه دانش‌آموزی بنا به کسالت یا هر دلیل دیگری، جلسه‌ای از کلاس ارزشمند شما دبیر گرامی را از دست داد، می‌تواند با مراجعه به سایت دکتر آی کیو از تدریس همان جلسه بهره‌مند شود تا در فهم ادامه مطالب دچار مشکل نشود.

برین ترتیب در طراحی و تولید مجموعه کتاب‌های کار ۵ بعدی دکتر آی کیو، تلاش بر این بوده تا این کتاب‌ها در کلاس و منزل بتوانند کمک‌حال شما دبیر گرامی باشند. لطفاً با پیشنهادات سازنده‌ی خود، ما را در بهبود کیفیت این سری از کتاب‌ها یاری نمایید.

ایمیل کتاب‌های دکتر آی کیو: DriQbooks@gaj.ir

تلگرام کتاب‌های دکتر آی کیو: [@micro_iQ_gaj](https://t.me/micro_iQ_gaj)

فصل

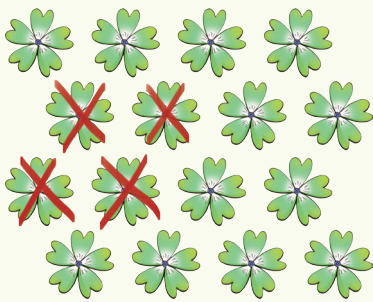

جلسه ۱ < عدد و شمارش

۸

کتاب ریاضی دوم

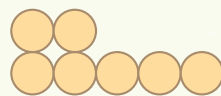
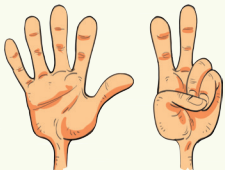
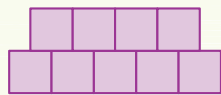
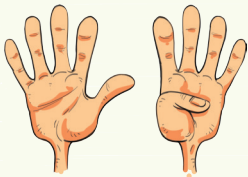

● همان‌طور که در شکل مقابل نشان داده شده است، برای پیدا کردن تعداد گل‌ها می‌توانیم بعد از شمارش هر گل، علامتی روی آن بزنیم تا اشتباهی پیش نیاید و در واقع شکلی را بیش از یک بار شمارش نکنیم. با دقت شروع به شمارش گل‌ها کن. در شکل، ۱۶ گل وجود دارد. درست است؟

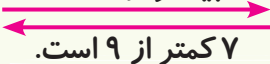
● به شماره‌های روی ساعت دقت کن که به ترتیب از ۱ تا ۱۲ نوشته شده‌اند. اگر عقربه‌ی بلند ساعت (دقیقه شمار) بر روی ۱۲ قرار داشته باشد، برای بیان زمان کافی است عددی را که عقربه‌ی کوتاه ساعت (ساعت‌شمار) نشان می‌دهد بخوانیم. (تصویر مقابل، ساعت ۷ را نشان می‌دهد).

● در زیر، دو عدد را که به شکل‌های مختلفی نشان داده شده‌اند، با هم مقایسه کرده‌ایم.

$$9 > 7$$

۹ بیشتر از ۷ است.

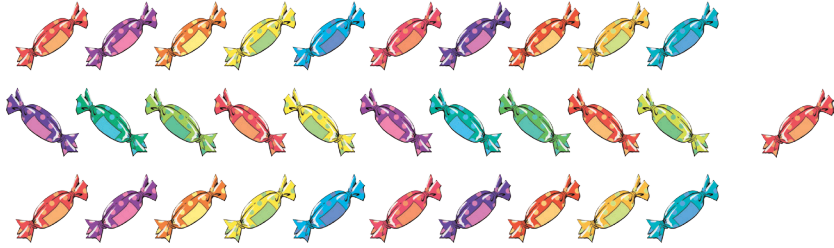

۷ کمتر از ۹ است.

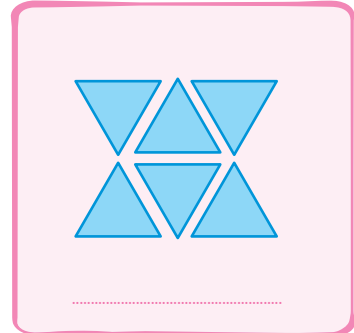
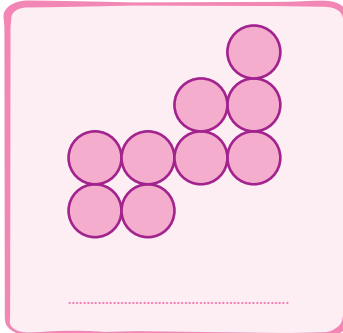
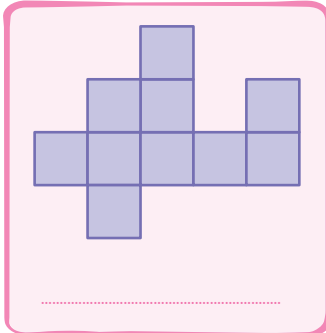
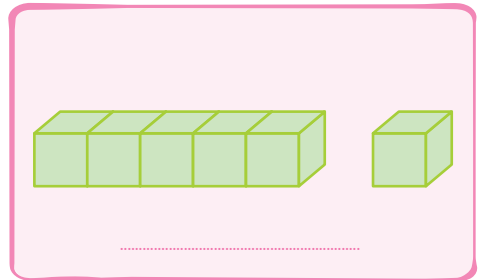
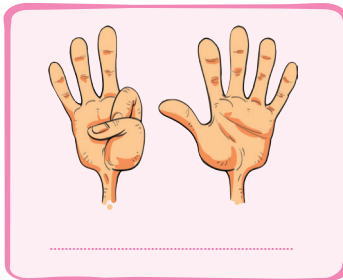
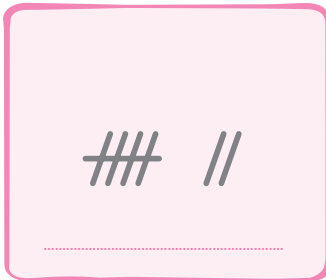
عبارت مقابل را از دو طرف می‌توانیم بخوانیم:

کار و تمرین

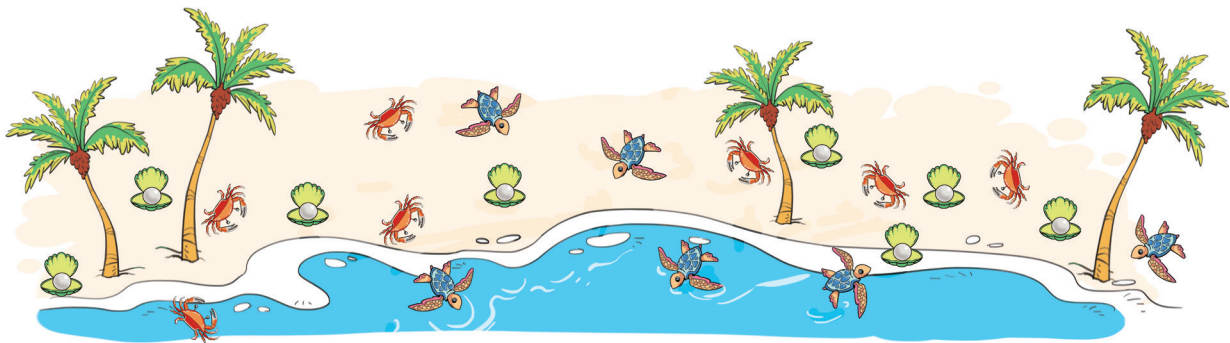
۱ در شکل زیر، چند شکلات وجود دارد؟

۲ هر کدام از شکل‌ها چه عددی را نشان می‌دهد؟ زیر آن بنویس.

۳ با توجه به تصویر زیر، تعداد هر شکل را با نوشتن عدد و رسم چوب‌خط نشان بده.

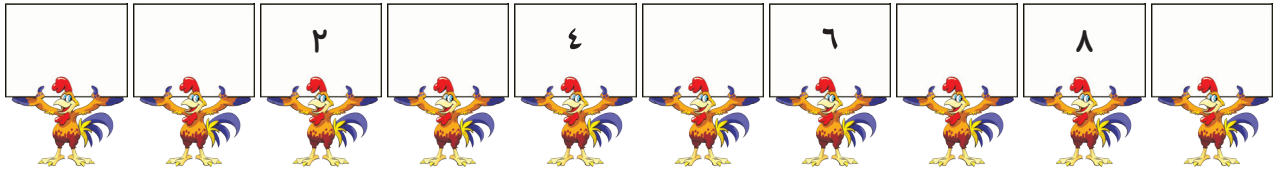
			
### //	۷		

۴ در محور اعداد زیر، مربع چه عددی را نشان می‌دهد؟

۵ در جاهای خالی عدد مناسب بنویس.

۶ جدول شگفت‌انگیز زیر را کامل کن.

۳	۱	۲	۸	۹	۵	۴	۷	۶
	۶	۹	۱	۴	۷	۳		۲
۴	۸	۷	۲		۳	۵	۱	۹
۹	۵	۱	۷	۳		۲	۴	۸
۷		۸	۵	۱	۴	۶	۹	
۶	۳	۴	۹		۲	۱	۵	۷
۲	۴	۵	۶	۷	۹	۸	۳	۱
۱	۷			۵	۸	۹	۲	۴
	۹	۳	۴	۲		۷	۶	

۱۰

کتاب ریاضی دوم

۷ دانش‌آموز باهوش، متن زیر را با دقت بخوان و بعد از هر زمان، تصویر ساعت مربوط به آن را بچسبان. تصویر ساعت‌ها در انتهای کتاب قرار دارد.

سامان هر روز ساعت ۶ صبح

از خواب بیدار شده و پس از شستن دست و صورت

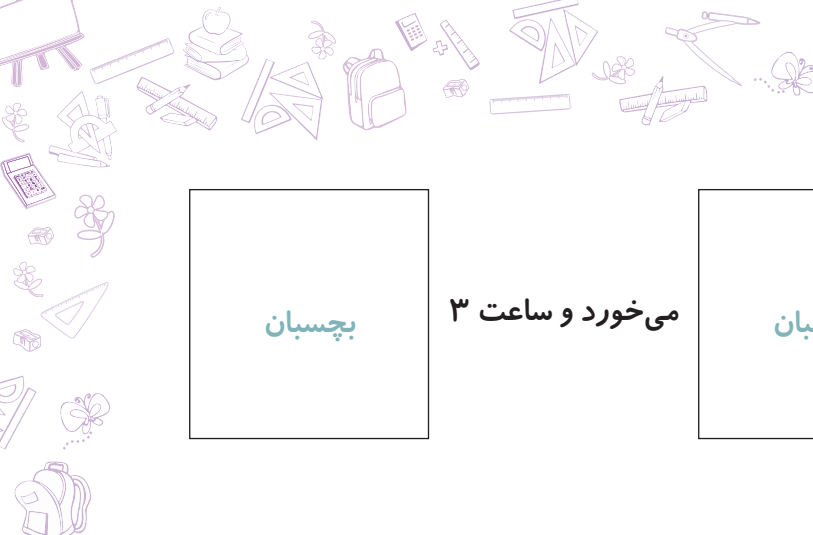
بچسبان

و خوردن صبحانه، از خانه بیرون می‌رود. او ساعت ۸

به مدرسه می‌رسد. سامان معلمش

بچسبان

را بسیار دوست دارد و به او احترام می‌گذارد. او دوستان بسیار خوبی دارد که در زنگ تفریح با آن‌ها بازی می‌کند.

بچسبان

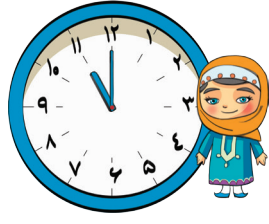
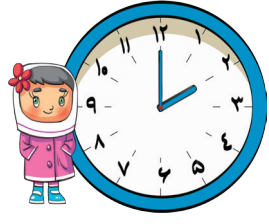
می خورد و ساعت ۳

بچسبان

سامان ناهار را در مدرسه و در ساعت ۱۲

از مدرسه تعطیل می شود.

۸ هر یک از ساعت های ردیف بالا را به زمان مربوط در ردیف پایین، وصل کن.

○

○

○

○

=

فصل ۱ | عدد و رقم

ساعت ۲

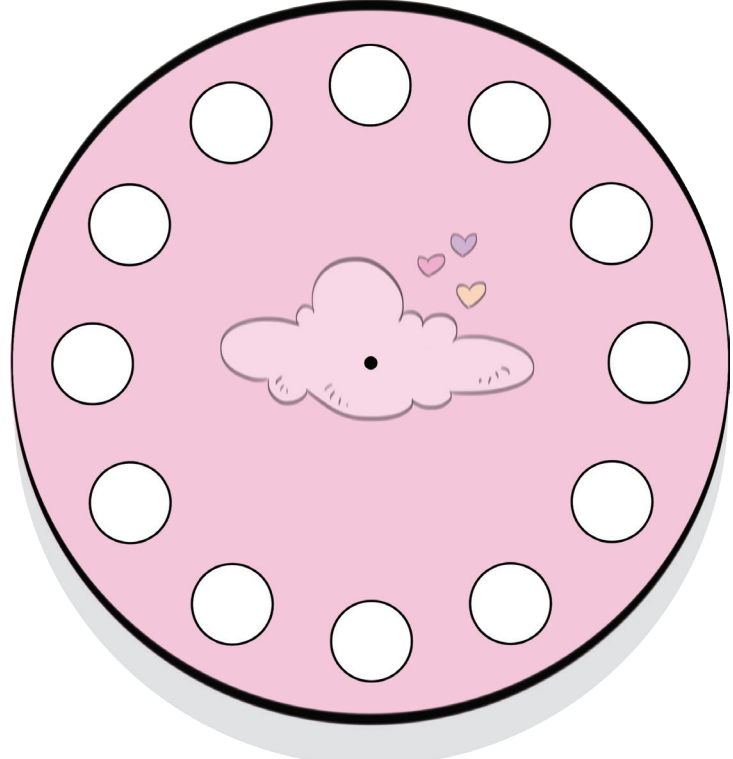
ساعت ۱۱

ساعت ۱۲

ساعت ۳

۹ با برچسب عددهای انگلیسی که در انتهای کتاب وجود دارد، شماره های ساعت زیر را درست کن. سپس با

رسم عقربه ها ساعت ۹ را روی آن نشان بده.

۱۰ الف حدس بزن در کدام شکل تعداد کلاه‌ها بیشتر است؟

ب با توجه به شکل بالا، عبارت مقابل را کامل کرده و از دو طرف بخوان.

۱۱ بین هر دو عدد، علامت مناسب (>=<) بگذار.

۵ ○ ۹

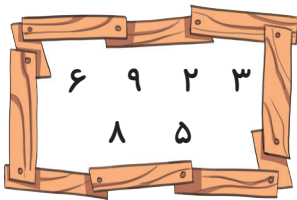
۶ ○ ۶

۳ ○ ۱

۲ ○ ۷

۸ ○ ۴

۱۲ عددهای داخل کادر را از کمتر به بیشتر بنویس.

< < < < < ۹

۱۳ با توجه به زمانی که زیر هر ساعت نوشته شده، عقربه‌های آن را رسم کن.

۱۴ عددهای هر قسمت را از کمتر به بیشتر بنویس.

۲ و ۶ و ۱

۷ و ۹ و ۰

۵ و ۳ و ۸

< <

< <

< <

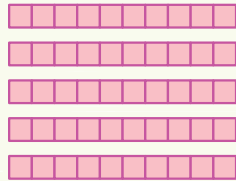

۳

کتاب ریاضی دوم

جلسه ۲ < دسته‌های ده‌تایی و یکی

● با چسباندن ۱۰ یکی به هم، یک بسته‌ی ده‌تایی درست می‌شود.

ده‌تایی	یکی
۵	۶

مثال شکل روبه‌رو چه عددی را نشان می‌دهد؟ به حروف بنویس.

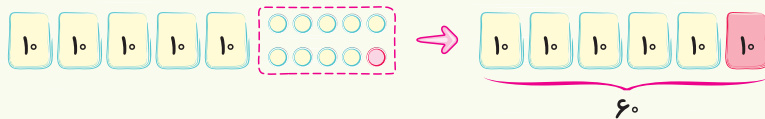
پاسخ به حروف: پنجاه و شش

۵۶ عددی دو رقمی است که رقم دهگان آن ۵ و رقم یکانش یکی از دهگان (یعنی ۶) بیشتر است.

● در زیر، تعدادی از عددهای قبل و بعد از ۵۶ نوشته شده است.

۵۴ - ۵۵ - ۵۶ - ۵۷ - ۵۸ - ۵۹ - ۶۰

با اضافه شدن یکی به ۵۹، تعداد یکی‌ها می‌شود ده تا که با آن‌ها می‌توان یک بسته‌ی ده‌تایی درست کرد.

● در زیر، با رقم‌های ۲ و ۶، چهار عدد دو رقمی نوشته‌ایم.

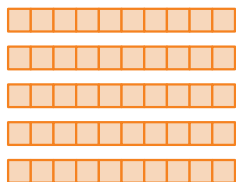
۶۲ - ۲۶ - ۶۶ - ۲۲

اگر از ما خواسته شود که رقم‌های یک عدد تکراری نباشد، دو تا از عددها را حذف می‌کنیم.

۶۲ - ۲۶ - ~~۶۶~~ - ~~۲۲~~

کار و تمرین

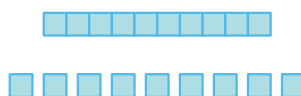
۱) با توجه به شکل، جدول‌ها را کامل کن و سپس، تعداد شکل‌ها را به عدد و به حروف بنویس.

ده‌تایی	یکی

● به عدد:

● به حروف:

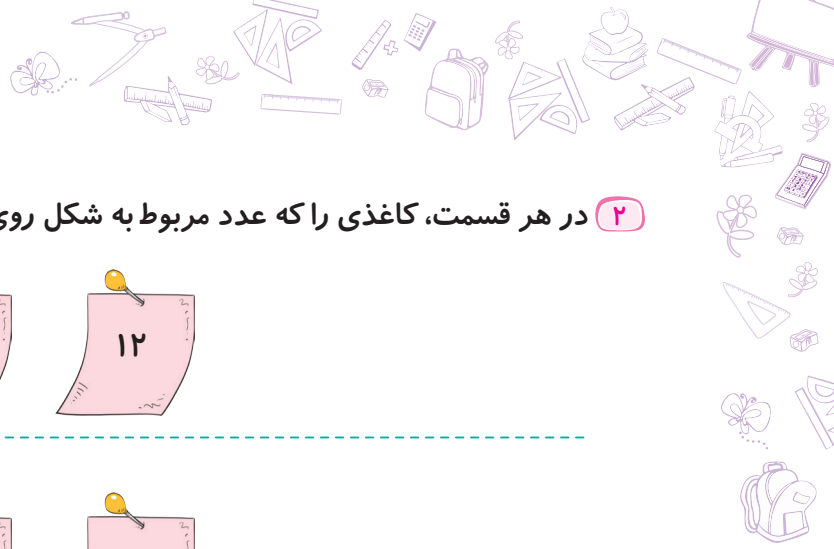

ده‌تایی	یکی

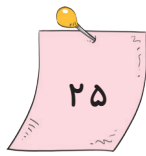
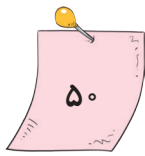
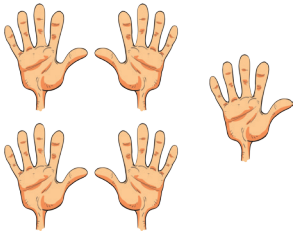
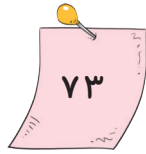
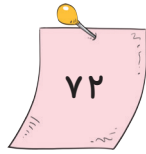
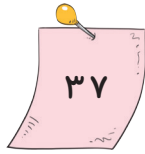
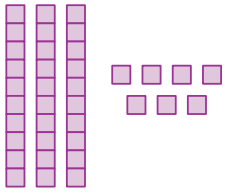
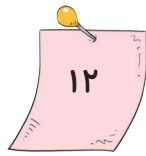
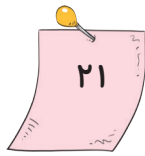
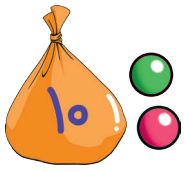
● به عدد:

● به حروف:

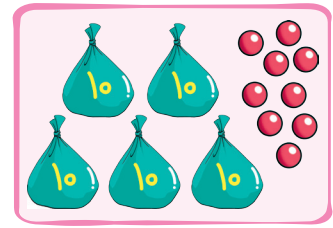
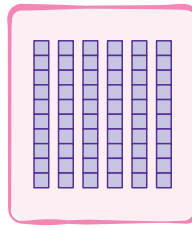
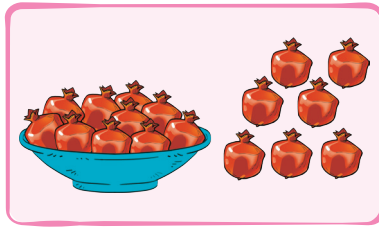
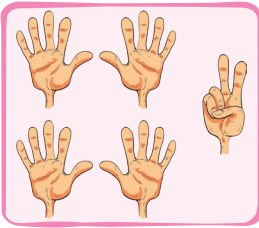

۲ در هر قسمت، کاغذی را که عدد مربوط به شکل روی آن نوشته شده، علامت بزن.

۳ هر یک از شکل‌های ردیف بالا، برابر با یکی از عددهای ردیف پایین است. آن‌ها را به هم وصل کن.

شصت

پنجاه و نه

بیست و دو

هفده

۴ در هر قسمت برای شمارش شکل‌ها، آن‌ها را به دسته‌های ده‌تایی تقسیم کن و با کامل کردن جدول، تعداد

شکل‌ها را بنویس.

ده‌تایی	یکی

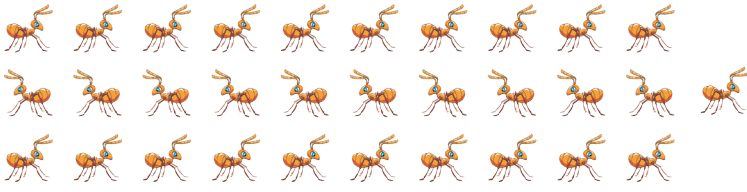
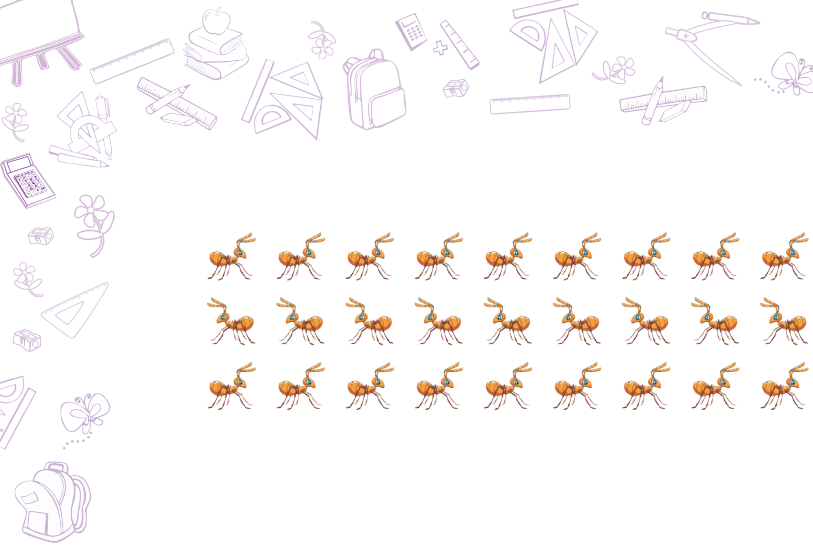
● به عدد:

● به حروف:

۱۴

کتاب ریاضی دوم

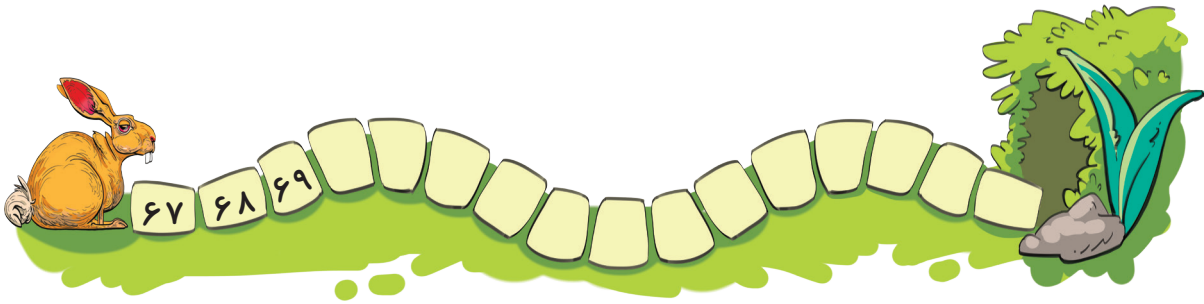

ده تایی	یکی

● به عدد:

● به حروف:

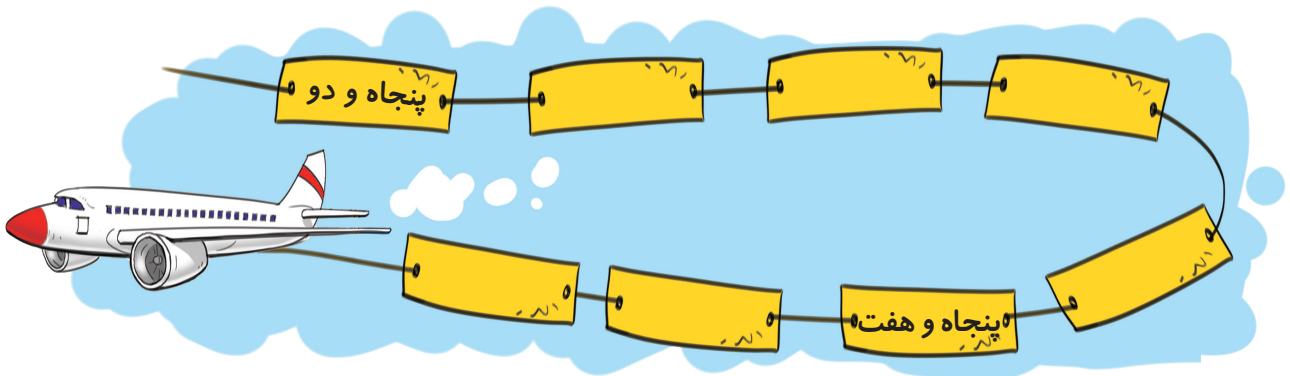
۵ خرگوش برای رسیدن به لانه اش، باید عددهایی را که در راهش است، به ترتیب بنویسد. در این کار به او کمک کن.

۶ هر پنگوئن عددی را نشان می دهد. مانند نمونه، عدد قبل و بعد آن را بنویس.

۷ نوشتن عددها را به ترتیب ادامه بده.

۸ در هر قسمت، با عددهای داده شده دو عدد دو رقمی بنویس.

۷	۱
..... و	

۹	۴
..... و	

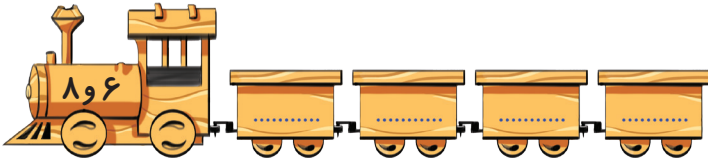
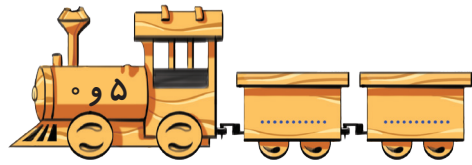
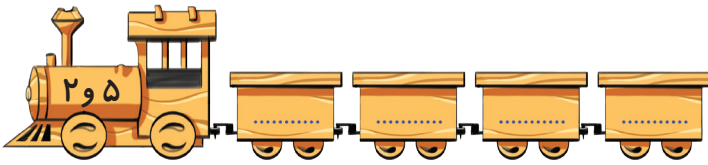
۳	۲
..... و	

۱۵

فصل ۱ | عدد و رقم

۹ در هر قطار، با رقم‌های داده شده، عددهای دو رقمی بنویس.

۱۰ با رقم‌های ۸، ۰ و ۵ تا می‌توانی عدد دو رقمی بنویس. (در هر عدد، رقم تکراری نباشد)

.....

.....

.....

۱۱ عددهای خواسته شده را بنویس.

الف عددی دو رقمی که رقم یکانش ۷ و رقم دهگان آن ۳ تا از یکان کم‌تر باشد.

● به عدد:

● به حروف:

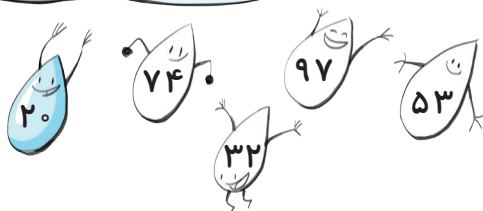
ب عددی دو رقمی که رقم دهگان ۵ و رقم یکان آن ۴ تا از دهگان بیشتر باشد.

● به عدد:

● به حروف:

۱۲ در هر قسمت مانند نمونه، قطره‌ی مربوط به عددهای خواسته شده را رنگ کن.

۱۶

کتاب ریاضی دوم

۱۳ یک عدد دو رقمی بنویس که رقم یکان آن ۵ و رقم دهگان ۲ تا از یکان بیشتر باشد.

جلسه ۳ < حل مسئله، رسم شکل

گاهی با رسم شکل، راحت‌تر می‌توانیم جواب مسئله را پیدا کنیم. برای این کار لازم نیست شکل‌های واقعی مسئله رسم شود، می‌توان از شکل‌های ساده استفاده کرد.

مثال ۳۴ شیرینی گردویی و نارگیلی در ظرف است. اگر ۱۳ تا از شیرینی‌ها گردویی باشد، چند تا از شیرینی‌ها نارگیلی است؟

پاسخ پس از رسم شکل مربوط به عدد ۳۴، تعداد ۱۳ تا از آن‌ها را به نشانه‌ی ۱۳ شیرینی گردویی خط می‌زنیم.

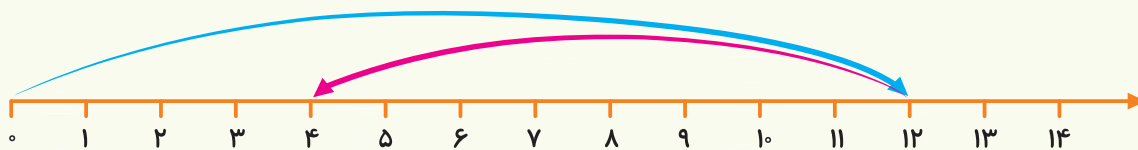

مقدار باقی‌مانده، یعنی ۲۱ تعداد شیرینی‌های نارگیلی را نشان می‌دهد.

در مثال زیر با استفاده از محور، پاسخ مسئله را به دست می‌آوریم.

مثال اشکان روز دوازدهم ماه به دنیا آمده است. شیرین ۸ روز قبل از او به دنیا آمده است. شیرین چه روزی از ماه به دنیا آمده است؟

پاسخ ابتدا ۱۲ واحد روی محور جلو می‌رویم، سپس ۸ واحد به عقب برمی‌گردیم.

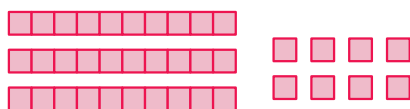

شیرین چهارم ماه به دنیا آمده است.

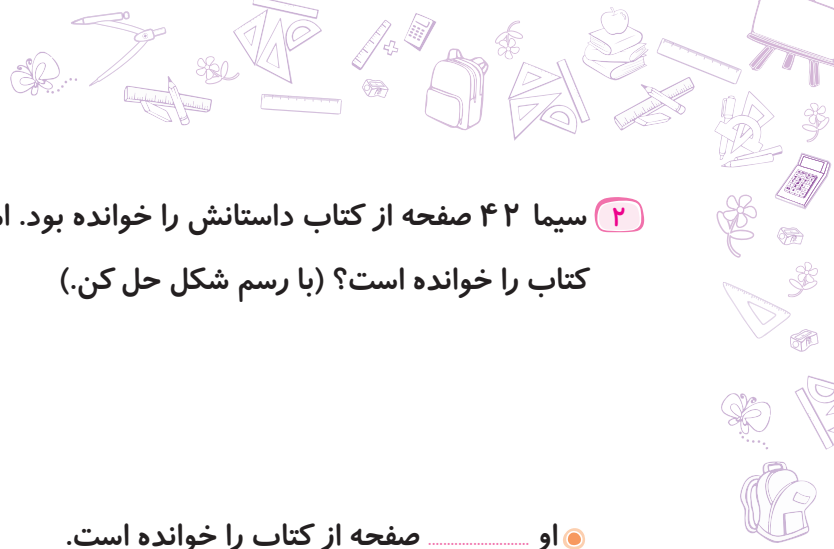
کار و تمرین

۱ در یک کلاس، ۳۸ دانش‌آموز وجود دارد. ۲۶ تا از دانش‌آموزان برای رفتن به اردو انتخاب شدند. چند نفر

به اردو نمی‌روند؟

..... نفر به اردو نمی‌روند.

۲) سیما ۴۲ صفحه از کتاب داستانش را خوانده بود. امروز ۱۷ صفحه‌ی دیگر از آن را خواند. او چند صفحه از کتاب را خوانده است؟ (با رسم شکل حل کن.)

○ او صفحه از کتاب را خوانده است.

۳) باغبانی ۲۵ گل رز و بنفشه کاشته است. اگر ۱۴ تا از گل‌ها رز باشد، چند تا از گل‌ها بنفشه است؟

○ از گل‌ها، گل بنفشه هستند.

۴) ششمین عدد بعد از عددی که شکل زیر نشان می‌دهد، چه عددی است؟

۵) یک مغازه‌دار روز شنبه ۹ دفترچه و روز یک‌شنبه ۵ دفترچه فروخته است. او در این دو روز چند دفترچه فروخته است؟

○ او دفترچه فروخته است.

۶) امروز روز نهم ماه است. نه روز بعد، چه روزی از ماه است؟

○ نه روز بعد ماه است.

۷) یک فروشنده ۵ بسته‌ی ده‌تایی و ۶ یکی پاک‌کن داشت. او دیروز ۱۲ پاک‌کن و امروز ۱۳ پاک‌کن را فروخته است. چند پاک‌کن برای او باقی مانده است؟ (با رسم شکل حل کن.)

○ پاک‌کن برای فروشنده باقی مانده است.

۱۸

کتاب ریاضی دوم

۸ سامان ۲ بسته‌ی ۲ اتایی مداد شمعی خرید. او از هر بسته ۵ مداد برداشت. چند مداد در بسته‌ها باقی مانده است؟

○ مداد در بسته‌ها باقی مانده است.

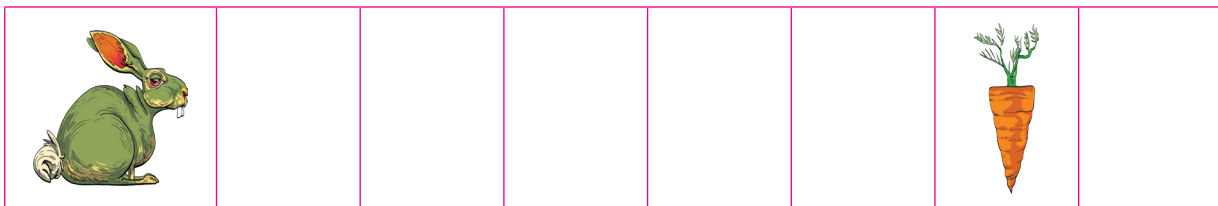
۹ کاوه در صف نانوایی، سومین نفر است. اگر ۴ نفر پشت او ایستاده باشند، چند نفر داخل صف هستند؟

○ نفر در صف هستند.

۱۰ سینا ۵ تیل، کامیار ۴ تیل و آرش ۶ تیل دارند. ابتدا آرش ۳ تا از تیل‌هایش را به سینا داد، سپس کامیار ۶ تا از تیل‌های سینا را گرفت. حالا کامیار و آرش روی هم چند تیل دارند؟

○ کامیار و آرش تیل دارند.

۱۱ خرگوش کوچولو یکی یکی روی خانه‌ها می‌پرد. به طوری که در هر پرش، او ۳ خانه به سمت جلو می‌رود و بعد یک خانه به عقب برمی‌گردد. او این کار را ادامه می‌دهد تا به هویج برسد. خرگوش کوچولو بعد از چند پرش به هویج می‌رسد؟

○ خرگوش کوچولو بعد از پرش به هویج می‌رسد.

جلسه‌ی ۴ < جمع و تفریق

دانش آموز باهوش، می‌توانی با استفاده از روش‌های مختلف، حاصل یک جمع یا تفریق را به دست آوری.

$$۸ + ۶ =$$

مثال حاصل عبارت مقابل را به دست بیاور.

پاسخ استفاده از رسم شکل یا چوب‌خط: ابتدا ۹ چوب‌خط یا شکل می‌کشیم. سپس ۶ چوب‌خط یا شکل دیگر به

آن اضافه می‌کنیم. تعداد کل شکل‌ها ۱۴ تا است که حاصل جمع را نشان می‌دهد.